

HARMONIZING EDUCATION TO LABOR MARKET EXPERIENCES

Geroge NICULESCU
“Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu
gniculesco@yahoo.com

ABSTRACT: THE PAPER PRESENTS THE NEED TO IMPROVE THE ADAPTATION OF THE EDUCATION SYSTEM TO THE CHANGING LABOR MARKET NEEDS IN ORDER TO INTERCONNECT WITH THE LABOR MARKET. CHANGES IN THE LABOR MARKET THAT ARE NOT FOLLOWED BY THE ADAPTATION OF THE EDUCATION SYSTEM CREATE IMBALANCES AND INCONSISTENCIES. IN THE TECHNOLOGICAL SOCIETY IN WHICH WE LIVE, THE DYNAMICS OF THE LABOR MARKET IS UNPRECEDENTED. CHILDREN WHO ARE TODAY IN PRIMARY OR MIDDLE SCHOOL SHOULD BE TRAINED FOR WHAT WILL BE OVER 10-20 YEARS. MANY PROFESSIONS WILL DISAPPEAR IN A FEW YEARS AND NEW ONES WILL APPEAR. THE SKILLS THAT EMPLOYEES WILL NEED IN THE FUTURE WILL BE VERY DIFFERENT FROM TODAY'S. BUT SCHOOL AND UNIVERSITY SHOULD NOT ONLY CREATE SIMPLE, EFFICIENT WORKERS. WE MUST NOT FORGET THAT THERE IS A NEED FOR A GENERAL CULTURE, CREATIVITY AND KNOWLEDGE TO HELP GRADUATES TO LIVE WELL AND OUT OF WORK.

KEYWORDS: EDUCATION, LABOR MARKET, HARMONIZATION, ECONOMY, DEVELOPMENT.

Rolul educației în crearea avuției naționale

Dezvoltarea unei țări se realizează în primul rând prin oameni și mai ales pentru oameni.

Peter Drucker spunea că în societatea/economia bazată pe cunoaștere, nu vor mai exista țări sărace, sau regiuni sărace sau oameni săraci, ci doar țări ignorante, regiuni ignorante sau oameni ignoranți. [1]

În societatea cunoașterii oamenii educați devin capitalul cel mai important care contribuie la formarea avuției naționale. Educație stă la baza prosperității economice și sociale. Un sistem de învățământ performant și funcțional creează un climat propice pentru ca piața forței de muncă și mediul de afaceri să se dezvolte și să contribuie la dezvoltarea economiei.

O educație deficitară subminează dezvoltarea, dar dezvoltarea trebuie să se sprijină pe valori reale și autentice. Rolul pe care-l poate juca educația în procesul dezvoltării umane este mult mai amplu, de la bunăstare pentru generațiile prezente și viitoare până la o nouă calitate a vieții, în care să se reflecte cât mai bine nevoile, dar și aspirațiile acestora.

Deoarece majoritatea cunoștințelor, competențelor și calificărilor se dobândesc în cadrul procesului de învățământ, educația are rolul determinat în formarea și dezvoltarea capitalului uman și, pe cale de consecință, în asigurarea competitivității economice a țării. Efectele educației asupra dezvoltării economice pot să fie optime dacă sunt îndeplinite anumite cerințe:

- mediul socio-economic și politic să fie permisiv și stabil;
- creșterea economică să fie importantă și sustenabilă;
- procentul alocat învățământului din produsul intern brut să fie în concordanță cu necesitățile educației;
- rata de participare la educație să fie ridicată, iar rata abandonului școlar să fie redusă;
- oferta educațională să fie în concordanță cu cerințele pieței de muncii;
- evaluarea educației să fie permanentă și transparentă;
- ocupația să corespundă pregătirii persoanei angajate.

Educația contribuie direct și indirect la dezvoltarea economică prin intermediul individului implicat demersului educațional. Integrarea educației într-o paradigmă a abordării economice reprezintă o constantă în studiile autorilor consacrați în domeniu. Efectele educației trebuie să reflecte comportamentul indivizilor educați.

Studiile empirice din literatura de specialitate, care analizează educația în ecuația dezvoltării economice, se împart în două categorii: cele ce studiază de fapt relația de cauzalitate dintre nivelul de educație și venitul individual obținut, pe de o parte, și, pe de altă parte, cele care studiază corelația existentă între educație și productivitate. Rezultatele acestor studii variază, acestea demonstrând în esență că există o relație pozitivă între nivelul de educație, productivitatea individului și câștigurile sale.

Deciziile instituționale sau individuale de a investi în educație generează atât beneficii private, cât și sociale. Investițiile în educație vor aduce venituri nu doar purtătorului de capital uman, dar și întregii societăți, care va beneficia de pe urma creșterii ofertei forței de muncă și a numărului de cetățeni cu un nivel ridicat de educație, acestea purtând numele de externalități.

Impactul economic al educației este multiplu.. Sunt *efecte private* ale educației cu caracter monetar sau non-monetar și *efecte externe* ale educației prin prisma impactului asupra PIB-ului.

Există anumite disparități educaționale pe piața muncii din România și trebuie căutate soluții pertinente pentru o mai rapidă adaptare a sistemului de educație la cerințele locurilor de muncă. Au fost efectuate mai multe cercetări [2] pentru a afla care este

percepția angajatorilor privind concordanța dintre cerințele locurilor de muncă și nivelul sau tipul de educație/califi care/abilități ale angajaților. Sistemului de educație i se impută relație deficitară cu mediul de afaceri, iar companiilor li se reproșează slaba preocupare în a găsi candidatul potrivit și de a-l pregăti și motiva conform obiectivelor și viziunii acestora. Sistemul de educație are menirea de a face față unor provocări importante: să anticipeze cerințele pieței muncii în termeni de calificări, abilități și competențe, să atragă companiile în colaborări pentru trainingul studenților pentru a le asigura experiența necesară la locul de muncă, să avanseze idei pentru noi afaceri și calificări adecvate pentru acestea. [2]

Într-o economie a cunoașterii, omul trebuie să fie pregătit înainte de a pătrunde pe piața muncii, parcurgând ciclurile de instruire specifice formării profesionale în vederea achiziției unor competențe superioare în vederea adaptării permanente la cerințele și exigențele mereu crescânde ale dinamicii mondiale.

“Cunoașterea – această resursă economică deosebit de eficientă în producția de bunuri și servicii și care este, în același timp, și o marfă posibil de comercializat sub formă de cunoștințe, experiență, informații de piață – impune necondiționat învățarea permanentă și adaptarea continuă la problemele complexe, inter și transdisciplinare specifice societății post-capitaliste” [3]

Educația pentru dezvoltare

”Calea simplă” de ieșire din subdezvoltare (sărăcie) este de a asigura pentru oricine și tuturor accesul la educație. Chiar dacă în declarația universală a drepturilor omului se recunoaște ”dreptul la educație”, acesta este asigurat efectiv doar unui procent încă redus din populația globului. În plus, chiar și în țările dezvoltate nu este încă asigurat acest drept tuturor cetățenilor.

O astfel de viziune este împărtășită și de numeroase organizații internaționale, atât interguvernamentale cât și nonguvernamentale, atât umanitare cât și politice. Fără îndoială, cele mai importante dintre acestea sunt Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Banca Mondială. În ceea ce le privește, dacă ONU își îndreaptă în principal atenția către zolele subdezvoltate sau emergente, acolo unde implementează numeroase programe de încurajare a alfabetizării (www.unesco.org), Banca Mondială este strict axată pe relația dintre educație (înțeleasa ca învățământ) și bunăstare (în sensul de prosperitate socială). [4]

”Calea regală” de intrare în prosperitate este de a face să lucreze sinergic și armonic binomul ”educație și antreprenoriat”.

Dacă acestui binom i se mai adaugă și o ”finanțare adecvată” (microfinanțare și/sau finanțare tip capital venture/capital venture social, capital venture dezvoltare comunitară, capital venture) se intră pe ”calea imperială”, rapidă, de obținere a prosperității.

UNESCO a identificat (în anul 2002) Open Educational Resources (OER) ca fiind esențiale pentru educația postsecundară și pentru educația/formarea continuă (lifelong learning), mai ales în țările mai puțin dezvoltate. [5]

Tot în aceeași perioadă mișcarea startată de MIT (Massachusetts Institute of Technology) și anume cea de OpenCourseWare (OCW) face un pas important în asigurarea accesului (prin publicare pe site) liber tuturor celor care sunt conectați la internet, la cursurile și materialele de învățare de calitate înaltă. Practic, de mai bine de un deceniu, această informație valoroasă există liber, gratuit pe internet. Doar ”cărțile/cursurile dintr-o bibliotecă a unei universități (accesate direct fizic sau online peste internet)” nu înseamnă educație. Educația înseamnă mult mai mult. În plus, educația corespunzătoare unei societăți / economii a cunoașterii e diferită (sau, mai bine, ar trebui să fie), e altfel decât educația corespunzătoare unei societăți industriale. Din păcate, chiar dacă tehnologic suntem în societatea cunoașterii (a informației, etc.), educațional suntem încă în societatea industrială. Și de aici, nevoia de schimbare de paradigmă educațională.

În ultimii ani mișcarea OCW, care s-a dezvoltat inovativ, iterativ-interactiv, în ceea ce, de câțiva ani se denumește generic platformă MOOC (*Massive Open Online Course*), face pași importanți în direcția acestei schimbări de paradigmă. Exemple semnificative de asemenea platforme sunt edX, Coursera, sau Udacity.

Fenomenul global OCW (și/sau MOOC) a făcut posibil ceea ce președintele MIT, Charles M. Vest, numește emergența ”Global Meta-University”: ”un cadru transcendent, accesibil, înlesnitor, dinamic, construit în comun, de materiale educaționale puse liber (gratuit) la dispoziție pe platforme de tip OCW, peste care o bună parte din educația la nivel global poate fi construită și dezvoltată”.

Dacă noilor tehnologii educaționale li se integrează armonios și ultimele cercetări în domeniile neuropsihologiei, psihologiei cognitive, sociologiei cognitive și motivației, etc., se poate obține un salt în pedagogie și în învățare, deschizându-se astfel calea spre o nouă paradigmă educațională. [6]

Din perspectiva acestei noi paradigme educaționale, articolul, se bazează și vizează următoarele:

Articolul scoate în evidență valoarea educatorului/profesorului de vocație, care are de o manieră implicită, genuină, acea cunoaștere tacită, necesară în a face educabilul performant în învățare, precum și acea modalitate intelectual-moral-spirituală de a fi, care motivează, orientează și mentorează educabilul în a-și descoperi și fructifica propria cale de învățare. În plus, educatorul de vocație-mentor va fi secondat de un cercetător-acțiune (action researcher) care are rolul de a observa și explicita cunoașterea tacită a educatorului în consens și congruență cu noile tehnologii educaționale (specifice conceptului de web 2.0 și web 3.0), în vederea realizării sintetizării și integrării conținuturilor educaționale cu aceste noi tehnologii, precum și integrarea componentei complementare de generare de proiecte pragmatice care să permită startarea de noi întreprinderi economice și sociale.

Totodată, se păstrează și potențează și relația umană profundă ”educator – student”, formatoare nu doar de profesioniști, ci și de caractere integre. Practic procesul de concepere, design și realizare a cursurilor deschise se poate face printr-o abordare de tip ”action-research”, prin care binomul de forță ”educator-de-vocație și cercetător-acțiune” se va focaliza pe student, astfel încât acesta să devină un profesionist integru, capabil să devină antreprenor de succes și care să-și asume atitudinea și comportamentul de ”long-life action-learning”.

Se pune accentul pe principiul de dezvoltare sustenabilă, potrivit căruia, pentru a se realiza o dezvoltare mai rapidă (obținerea convergenței reale a României față de UE), mai eficace și mai eficientă, dar și mai ușoară (cu mai puține costuri), e necesar să se creeze mai întâi (cu un pas sau doi înainte, cel puțin concomitent) o specializare inteligentă a educației postsecundare (universitare și înalt vocațională) și apoi o specializare inteligentă a economiei. Acest principiu, în condițiile impunerii de către UE în noul ciclu financiar până în anul 2020, a condiției de preexistență a Strategiilor de Inovare Regională bazate pe specializarea inteligentă, devine deosebit de important și imperativ.

Piața muncii a suferit transformări structurale determinate de factori precum globalizarea, progresul tehnologic, schimbările în structura populației și cele legate de preferințele de consum.

Analiza calitativă a resurselor umane disponibile pentru piața muncii presupune evaluarea nivelului de pregătire școlară și profesională a populației, starea de sănătate a acesteia, gradul de coeziune, stabilitate socială etc.

Racordarea învățământului românesc la evoluțiile din spațiul educațional și profesional european, adaptat la cerințele pieței muncii, rămâne un deziderat. În condițiile unei situații economice deficitare, existența doar a unei legislații favorabile educației rămâne insuficientă. Sistemul de educație din România este în continuare subfinanțat, deși Legea Învățământului prevede ca minim 6% din produsul intern brut să fie alocat pentru învățământ. România înregistrează, în continuare, cel mai scăzut nivel al finanțării publice, raportat la produsul intern brut, în rândul țărilor Uniunii Europene.

Învățământul românesc continuă să fie finanțat, în principal, din fonduri publice, la fel ca în țările membre ale Uniunii Europene, unde cel puțin 80% din cheltuielile pentru educație sunt realizate de bugetul de stat, însă România este lider în privința ponderii mai ridicate a cheltuielilor publice pentru acest domeniu. Țările europene care au o pondere mai mare a cheltuielilor din surse private sunt Germania, Spania, Cipru, Ungaria, (Marea Britanie) și Bulgaria.

Când șomajul este la cote ridicate, angajatorii au dificultăți în găsirea de califi cări adecvate pentru unele locuri de muncă.

Angajatorii se plâng adesea că pregătirea absolvenților de facultate e prea teoretică și, în același timp, lipsită de câteva lucruri neapărat necesare, precum: abilitățile de comunicare, spiritul de inițiativă și altele asemenea.

“Nivelul de educație poate fi folosit ca o măsură a capitalului uman, structura educației putând fi o informație utilă pentru a estima abilitățile disponibile la o populație. Rolul educației în a oferi acces la piața muncii (ocupare) se reflectă prin oportunitățile crescute de angajare pentru populația educată. Oamenii cu niveluri ridicate ale educației au șanse mai bune pe piața muncii, concretizate în rate mai ridicate de ocupare.”[7]

Prognozele pe termen mediu evidențiază o serie de priorități în materie de instruire și educație, ca efect al implementării noilor tehnologii, sporind considerabil rolul educației în creșterea economică. [8]

Noile tehnologii ar putea avea o contribuție deosebită, în sensul că educatorul va avea timp suficient pentru a identifica caracteristicile individuale ale educatilor, pentru a se concentra asupra lor și pentru a-i conduce pe educabili spre obținerea rezultatelor scontate.

O prioritate generată de noile tehnologii cere educației să furnizeze informațiile și cunoștințele atât ca proces necesar pentru a obține rezultate concrete în economie [9].

Concluzii

Educația este o modalitate de dirijare a evoluției sociale și stă la baza tuturor transformărilor care se petrec în societate.

Încluderea în sistemul educațional a noilor tehnologii ale învățării și predării constituie o cerință prealabilă a creșterii și competitivității economice.

Pe termen mediu va fi o serie de priorități în materie de instruire și educație, ca efect al implementării noilor tehnologii, sporind considerabil rolul educației în creșterea economică.

Noile tehnologii ar putea avea o contribuție deosebită, în sensul că educatorul va avea timp suficient pentru a identifica caracteristicile individuale ale educatilor, pentru a se concentra asupra lor și pentru a-i conduce pe educabili spre obținerea rezultatelor scontate.

Școlile trebuie să formeze într-un parteneriat real și sustenabil cu angajatorii, devenind instituții deschise, accesibile persoanelor cu instruire superioară, dar și persoanelor care nu au avut acces la o educație corespunzătoare pe parcursul vieții active.

Școala va trebui să devină mai responsabilă și să-și asume rolul de vector de dezvoltare economică.

”Calea simplă” de ieșire din subdezvoltare (sărăcie) este de a asigura pentru oricine și tuturor accesul la educație.

”Calea regală” de intrare în prosperitate este de a face să lucreze sinergic și armonic binomul ”educație și antreprenariat”.

Contribuția României la crearea unei societăți europene a învățării depinde de recunoșterea rolului activ al construirii unei asemenea societăți, în condițiile în care relansarea economică și restabilirea ordinii sociale sunt priorități ale momentului.

Bibliografie

- [1] Peter F. Drucker Peter F., *The Practice of Management*, Ed. Business & Economics, 2010
- [2] Dimian G. C., Roman M., Mureșan Laura, Relația dintre performanțele sistemului de învățământ și cerințele pieței muncii, *Revista Română de Statistică* nr. 6 / 2012
- [3] Drucker, Peter – Societatea post-capitalista, Ed. Image, București, 1999.
- [4] (ww.worldbank.org).
- [5] Angelescu, C. „Economic education in focus”, în *Educație economică. Actualitate și perspective*, Editura Economică, București, 2003
- [6] Dimian, G.C. (2011) Skill mismatch and unemployment in European Union countries, 1st scientific communications session of the postdoctoral researchers “*Provocările crizei și răspunsul științei economice*”, 1-2 iunie 2011, ASE București.
- [7] ȘERBAN Andreea Claudia, Implicații ale nivelului de educație asupra pieței muncii, *Economie teoretică și aplicată*, Volumul XIX (2012), No. 3(568), pp. 125-135
- [8] Angelescu, C. „Economic education in focus”, în *Educație economică. Actualitate și perspective*, Editura Economică, București, 2003
- [9] Dimian, G.C. (2011) Skill mismatch and unemployment in European Union countries, 1st scientific communications session of the postdoctoral researchers “*Provocările crizei și răspunsul științei economice*”, 1-2 iunie 2011, ASE București.